



Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

355.16

Szerző: *Vulpes*

Hely

Cím: *Harczszerű mutatóványok.*

Idő

"1915"

Forrás: *Az Ujság*

Személy

Bp. 1915. X/2

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

HARCZSZERŰ MUTATVÁNYOK.

— A mai főpróbáról. —

A kinek jártányi ereje van, a kiben él az érdeklődés az újabb világtörténelem legnagyobb eseménye, a mostani háboru iránt, a ki képet akar szerezni arról, hogyan és minő eszközökkel vívják a modern háborut, az vasárnap és hétfőn keljen utra az ügetőversenypálya felé, ne sajnálja a fáradságot, ne kimélje a költséget, ne törődjék vele, hogy kisebb-nagyobb munkát elmulaszt, hanem nézze végig, a mit ott »harczszerű mutatóványok« néven elébe hoznak. Nehéz a mai időkben az embereket rábeszélni, hogy pénzt költsenek rendkívüli kiadásokra. De elvégre a mit most kiadnak, teljes összegében a háboru rokkantjainak jut és csakis nekik. Azt a kevés pénzt, a mit most a képzelőtehetségünk táplálására fordítunk, a legtöbben ugyanis odaadnák erre a nagy célra, egyszerű kérsre. És szubtilis érzéscik se tartsanak otthon senkit. Ne mondják az emberek, hogy talán nem egészen szép, talán nem egészen helyes beülni egy páholyba, s esetleg lorgnonnal a kézben, flirtolás közben végignézni a háboru borzalmaikat. Mert a háboru borzalmaiból nem látunk semmit. Csak a háboru nagyszerűségét látjuk, a háboru grandiózus voltát, azokat a csudálatos eszközöket, azokat a

hatalmas szervezeteket, azt a mesés felszerelést, a melylyel hadvezetőségünk rendelkezik, s azt a fényes, azt az imponáló kiképzést, a melylyel katonáink a harctérre mennek.

S azt se higgye senki, hogy a mi büszkeségünk, a mi nagyságunk, a mi dicsőséges hadseregünk mutatóványokkal és látványossággal tölti az idejét. A mit látunk, jóformán semmi más, csak a mindennapos, feltétlenül szükséges gyakorlatozás. A mit a katona tartozik megtanulni, gyakorolni és tudni. Az egész mindössze egy manőver, a mely épp oly hasznos a katonának, épp oly szükséges a tiszteknek, mint a mily tanulságos, felvilágosító, — és tegyük hozzá — megnyugtató és bizalmat keltő a közönség számára.

Mert a ki végignézi majd a »harczszerű mutatóványokat«, nagyszerű érzésekkel fog hazatérni. A kételkedő, a sötétlátó tele lesz bizakodással és lelkesedéssel: a ki eddig is a győzelem biztos tudatával nézett a jövődőbe, megerősödve és megizmosodva hozza vissza nagyszerű hadseregünkbe vetett hitét.

*

Majd alább megpróbálom nagy vonásokban elmondani, micsoda nagyszerűen megható, csudásan lelkesítő képek fognak a közönség szeme előtt elvonulni. De előbb egy hírlapírói kötelességet szeretnék teljesíteni. Szeretném megköszönni *Marenzi* Ferencz gróf gyalogsági tábornoknak, Budapest katonai parancsnokának, hogy ezt a szép tervet kigondolta és végrehajtotta. Csak egy parancsnokló

tábornok ösmerheti ilyen alaposan, ilyen tökéletesen a haditudományok minden apró és nagy kerekét, s csakis egy nagy emberösmerő tudta a háborus arzenál ezerféle mindenfélegéből mindazt összeválogatni, a mi szép is, oktató is, felvilágosító és megnyugtató.

S még egyet. Még soha tizezreknek rendezett látványosságnál, a melynek néhány ezer résztvevője is van, ilyen rendet, pontosságot, tökéletességet nem tapasztalhatott a budapesti közönség. A hajszalakra kimért gondosság ez. Szinte úgy érzi az ember, hogy mindent, de mindent, a mihez gond, fegyelem, körültekintés, megfontoltság és teljes megbízhatóság kívánatos, minden időkre a katonaságra kellene bizni.

A legtökéletesebb szervezet a világon: a hadsereg.

Pont kettő. És megharsannak a trombiták, rákezdi a katonabanda.

Az első szám csak valami izelítő. Katonák szabadgyakorlata. Ez még nem harczszerűség. Csak az izmok erősítésére való, a fegyverrel való ügyeskedés elérésére.

De szépen csinálják.

A második már izgatóbb. Egy honvéd kerékpáros gépfegyverosztály. Vágtatva jönnek s bemutatják, hogyan ütnek rajta az ellenségen s hogy verik szét. Később még egy kerékpárososztály mutat be harczra való felvonulást és egy ütközetet.

Mindég más és más lesz a kép. Látjuk, hogyan

törtet elő a gyalogság mindenféle mesterséges és természetes akadályokon. Micsoda ördögi ügyességgel tudnak ugorni, kuszni, a földre lapulni, a magosba szökni, kerítéseken teljes felszereléssel átvetni magukat.

A szuronyvivás és a kardvivás csudálatosan izgató látványosság. A huszárok lóhátról, a bakák szuronyvégről hadakoznak egymással, persze itt maszkkal és tompa fegyverekkel. S már itt is észrevettük nekányan, hogy a harc tüze hogy ragadja magával az embert. Ezek a fiuk bizony nem ellenségek, jókedvű czimborák, kenyeres pajtások. De ha kardvégre kapják egymást, vagy a szurony közelébe, bizony nem kimélik az ütést és döfést. A ki ezeket a barátságos mérközéseket végignézi, egyszerre meg tudja érteni a limanovai huszárok hősi harcrait.

Nem mondhatok el apróra mindent, csak még néhány igazán gyönyörű mutatványt említek meg. A huszárok, a huszárok, — ők tetszetek legjobban. Járőrök vágatták be a széles tereket s a hogy ellenség közelségét fedezték fel, egyszerre átváltak gyalogos katonákká, a kik a lőfegyverrel épp úgy bánnak, mint a karddal.

És a tüzérek, — micsoda felséges katonák. Egy üteg vonult fel s csudálatosan ügyes mozdulatokkal vágatta be a térséget, egy pillanat alatt lövészkészen állott, nem sokkal utóbb ismét végigszánguldott a térségen.

S a hogy nézem ezeket a nagyszerű fiukat, egytől-egyig egyéves önkéntesek. Fiaflok, délcegek, csak ugy ficzánkol alattuk a paripa.

— Mióta szolgálnak ezek a fiuk? — kérdem Stéger György főhadnagytól.

— Ezek? Májusban vonultak be. Ugy-e tanultak már egyet-mást?

Négyhónapos katonák. Szinte hihetetlen. De nekem jól esik tudnom, hogy a kik ideiglenesen itthon dolgoznak, azok is nagyszerűen, pompás eredménnyel dolgoznak.

A kutyák! Ezekről egész könyvet lehetne írni. A kutyákért érdemes egy félnapot feláldozni.

Ezeknek a hadikutyáknak a tanító- és nevelő-intézetük ez idő szerint Bécsben van. De a kapitány és a főhadnagy (mind a kettő komoly tudós a polgári életben) arról biztosítanak, hogy eddig

a legtöbb hadikutyát, jóformán valamennyit, a magyar ezredekhez osztották be.

Hogy miket tudnak ezek a kutyák, egyenesen mesébe való.

Az a helyzet a nagy térségen, hogy befejeződött az ütközet. A sebesültek szerte fekszenek (persze egészséges katonák markirozzák őket) s jönnek a szanitéczek, összeszedni a sebesülteket. De persze a harctér nem ügetőversenypálya. Némelyik árokba zuhant, másik elbujt valami rejtett zugba, a harmadik a sziklák közé szorult a doberdói fensíkon.

A kutyákat eleresztik s ezek szimatolva szerte száguldanak. S alig egy-két másodperc múlva hozzák a sebesült katona sapkáját s vezetik a nyomába a sebesülthordókat. Egyet se felejtene ki az okos ebek, perczek alatt felfedezik mindet, még ha be is temette a téli hó.

Hány emberéletet mentettek meg ezek a kutyák

De ez még fele se a tudományuknak. Szimatolnak az ellenség után is. Felköltik az alvó katonát, ha támadás készül. üldözik és elfogják a menekülni próbáló ellenséget. Ugy beleszagolnak a jobbkarjába, hogy semmiféle emberi hatalom le nem fejtí őket onnan, — csak a gazdájuk egy szava, vagy intése. Annak engedelmeskednek.

Bűn volna, ha elfeledkezném megemlékezni egy várostrom csudálatosan érdekes látványosságáról. Ez már nem is harcszerű mutatvány, ez már hadászati művészet. Most már értem, hogy mért hullottak el rendre a belga és orosz várak. Egy-két nap alatt.

És a segélycsapatok. Az utászok, a hidászok, a táviróosztatok. Mind mesterek ők, s a mit produkálnak, szinte mesébe való. Egy lövészárk — tíz percz. Egy kilométeres telefon vagy táviró — nyolcz percz. (Lovasok csinálják.) Egy hidverés — tizenkét percz. A husz méteres megfigyelőtorony felépítése — hat percz.

Még szólni kellene a hernyóról is. Ez egy csudálatos automobil, angolul «caterpillar» a neve, mi hernyót jelent. Alighanem az angolok találták ki, de mi használjuk és a rémetek. Ez a gép keresztülmegy árkokon és hegyeken, jár oldalra billenve, felágaskodva, csuszva, mászva, a hogy akarom.

S a mélyen beásott állásból ugy huzza ki a száz mázsás nehéz ágyut, a hogy mi vacsora közben egy fogpiszkálóval játszunk.

És meg kell nézni a páncélos automobilt is, egy osztrák kapitány találmányát. Félelmetesen imponáló hadieszköz. Vágtat, mint a nyíl s ontja magából a gépfegyvertüzet, mint a pokol. Azt hiszem, a katonák titkon szalutálnak neki, mint egy generálisnak.

Kettőtől majdnem hétig tartott a főpróba. A nagy térségen ágyuk dörögtek és fegyverek puffogtak és gépfegyverek kattogtak. És a katonabanda egyre szólt. Talán a harctéren is szól, s ha ezt teszi, okosan teszi.

Teljes erővel dühöngött a próbaháború.

S öt lépéssel odébb megy a vasut. Az a híres keresztelő van itt, a hol szerencsétlenségek szoktak történni. S ezen a vasuton megy egy hosszú, véghetetlen hosszú vonat, kétszáz-háromszáz tengelynyi legalább. S ez a vonat végtől-végig tele és telistele katonával, — német katonával, olyanokkal, mint a mieink. S vitt a vonat ágyukat, gépfegyvereket, hidrészeket, pilléreket, kocsikat, lőszerszekereket, páncélos autókat s talán hernyót is, olyan csudahernyót, a minőt éppen az imént láttunk.

Itt a mutatvány, ott a komoly valóság.

A mieink is milyen közel vannak hozzá. És ők is, a mieink is dicsőséggel fognak visszatérni.

Igen kedves és igen elismerésreméltó intézkedése volt a mai főpróbán Marenzi gróf tábornoknak, hogy a főváros iskoláit meghívta és ingyen helyet adott nekik a szép és tanulságos látványosságra. Ezért is köszönet jár neki.

Még csak egy figyelmeztetést a közönség számára, a mely vasárnap és hétfőn ki akar menni a hadi mutatványokat megnézni. A lelkére kötöm mindenkinek, hogy vigyen magával gukkert, távcsövet, vagy akármféle messzelátót. Nagy hasznát fogja venni.

Vulpes.